

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CCXVIII. Julius II. Anno Christi 1503. Maximiliani Regis 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

CCXVIII.

JULIUS II.

ANNO CHRISTI 1503.

MAXIMILIANI REGIS 10.

K Alendas Novembr. anno 1503.

Pio III. successor datur *Julianus**Roboreus* Ligur, Savonensis, clarus Rayn. an.& virtute suâ, & memoriâ *Sixti IV.* 1503.

patru: & quidem tanto omnium con- §. 10. 22.

sensu, ut conclavi nondum obserato Sum- Spond.

mus Pontifex renuntiatus sit. (1) Ju- §. 8.

lius II. appellatus est. Hic Henricum

VIII. Regem Britanniae legibus sol-

vit, ut matrimonio sibi conjungeret

Catharinam Ferdinandi & Elisabethæ

Regum Hispaniæ filiam, viduam Ar-

thuri fratris sui, qui nullos ex ea li-

beros susceperat: imò ob ætatis im-

becillitatem, ac lentum, quo confi-

ciebatur, morbum nullam ferebatur

habuisse notitiam ejus. (2) Editâ Rayn. an.

constitutione irritam esse jussit lectio- an. 1505.

nem Pontificis *simoniacam*, ac hujus- §. 1.

modi criminis reos Cardinales ab di- Rayn. an.

gnitate summovit & Sacerdotiis, fa- 1506. §. 1.

ctâ reliquis hâc labe puris licentiâ 19. 23.

eli- 30. 45.

Spond. eligendi novum Pontificem, Conci-
 §. 3-7. lium generale convocandi, rogandi-
 que opem Principum *laicorum* contra
 Pontificem *Simoniacum*. Vaticanam
 S. Petri Basilicam à Magno Constan-
 tino olim ædificatam, vetustate col-
 labentem instaurandam suscepit.
 Conceptit animo eam amplitudinem
 Templi, quæ digna Apostolorum
 Principe, quæ Romano Pontifice,
 quæ ipsius etiam loci majestate esset.
 Quarto decimo Kal. Maji anno 1506.
 structuram designante Architecto
 præstantissimo Lazaro Bramante, ja-
 cta sunt fundamenta Ædis magnifi-
 centissimæ, cui perficiendæ cum
 sumptus ingentes requirerentur, Ju-
 lius, ejusque successores non pecu-
 niâ solum ad id publicâ sunt usi, sed
 etiam *Indulgentias* Christianis largiti,
 quorum stipe inchoata moles absol-
 veretur. (3) Româ VII. Kal. Sep-
 tembr. Eucharistiâ præeunte profes-
 ctus, metu magis, quam vi Ballio-
 nes Perusia, Bentivolos Bononia ex-
 pulit. In Urbem reversus anno in-
 sequente V. Kal. April. Dominicâ
 Palmarum exceptus est pompâ tri-
 umphali. Idem *Julius, Maximilianus*
Impe.

Rayn. an.

1507. §.

2.

Rayn. an.

1506. §. 4.

16. 21..

Imperator, Ludovicus Gallia, Ferdinandus Hispania Reges (anno 1508.) fœdere Cameraci inito, socia arma sumpserunt, ut Imperio Venetis adempto illorum nomen delerent ac penitus exscinderent.

Spond.

§. I.

Spond.

an. 1508.

§. 2.

(3) In acerrimum bellum Venetis undique illatum Pontifex non solum armis, sed sacris etiam detestationibus incubuit. Ast ubi à Republica

Rayn. an.

1510 §. I

7. 16.

Spond.

§. I. 3. 8.

omnibus suis postulatis satis esse factum cognovit, magnâ populi Romani frequentia interdictum abrogavit, (5) icitque

cum ea fœdus adversus Gallos, quod patrocinium suscepissent Alphonsi Atestini Ferrariensium Principis, qui salinas Comaclenses Ecclesiæ restituere abnuebat. Exacerbatus adhæc

Rayn. an.

1511. §. I

5. 8. 13.

42.

Spond.

§. 8. II.

19. 22.

Ludovicus XII. egit cum Maximiliano de convocatione Concilii Julio in ordinem redigendo. Conventiculum illud Pisanum dictum, quod

Pisis anno 1511. à quibusdam Schismaticis Cardinalibus eidem Ludovico addictis coactum est, Mediolanum deinde translatum, ac postremo Lugdunum, ubi fœdum exitum

Rayn. an.

1512. §.

35. 42.

Spond.

habuit. Istud Conciliabulum ut tolleret Julius, Concilium Lateranense

V. Oecum XVII. indixit, inchoavit

LII que; §. 8.

Rayn. an. que; ejus tamen absolvendi gloriam
 1513. §. successori reliquit morte præreptus.
 9. Spond. (6) Mortuus autem est IX. Kal. Mar-
 §. 2. tii anno 1513. annum ætatis agens
 septuagesimum, Pontificatus *nonum,*
mensem tertium, diem primum & vice-
simum. (7)

ANNOTATIONES.

(1) Raynaldus ad an. 1503. §. 10.

Ciaconius in ejus vita: *Primus omnium Pontificum contra majorum consuetudinem barbam prolixam aluit, ut majorem in- tuentibus reverentiam incuteret; idque reliqui post eum Romani Pontifices probasse usu videntur.*

(2) Nec id permisit Pontifex injuria, quod postea dixerunt aliqui, ut morem gererent Regi, qui Annæ Bolenæ amore deperibat. Lex enim illa *Levitici XVIII. 16.* quæ vetat fratrem *turpitudinem uxoris fratris sui revelare,* aut derogatum ei est per aliam legem *Deuteronomii cap. XXV. 5.* quâ jubetur *frater suscitare semen fratris sui absque liberis mortui.* Ut ut est, præceptum illud numeratur inter præcepta judicialia, quibus Judaicus tantum populus obligabatur, non inter Legis naturæ præcepta immutabilia, alioquin Judas Pa- tri-

triarcha (*Gen. XXXVIII. 8.*) non præcepisset Onæ filio suo, ut uxorem sibi adjungeret Thamarim viduam ex obitu fratris sui natu majoris. Itaque Henricus VIII. ipse matrimonium ab se initum cum Catharina pro vero ac legitimo habuit per annos viginti, nec antè suspicari cœpit, esse incestuosum, quàm ei hujusmodi suspicionem injecit effrænata libido complectendi impudicissimam fœminam Annam Bolenam. Nihilominus propediem moriturus rursus approbavit, tanquam legitimum, matrimonium contractum cum Catharina. Siquidem heredem Regni post Eduardum testamento instituit Mariam ex ea susceptam.

Eodem modo postea Clemens XI. concessit Francisco Farnesio Parmensium Duci, ut fratris sui Eduardi viduam Dorotheam Sophiam Principem Neuburgensem duceret in matrimonium.

(3) Hinc cœpit Lutherus oblatrare *Indulgentias* tanquam quæstuosas. Sed immeritò. Nam pecunia ad percipiendum fructum *Indulgentiarum* erogata pertinere ad quæstum non poterat, quòd erogaretur in usum ædificandæ domûs Dei Ecclesiæ Vaticanæ. Idque præcipiebatur tanquam conditio, & onus ad impetrandam liberationem pœnæ *Canonice* debitæ peccatis, juxta illud Danielis cap. IV. 24. ad Nabuchodonosorem: *Peccata tua eleemosynis redime.* Si quid autem peccatum

est vel malitiâ eorum, qui *Indulgentiam* promulgabant, vel eorum, qui subsidium seu pecuniam exigebant, id ministris, non Pontificibus, vitio vertendum. Nec verò morem hunc Julius II. & Leo X. primi induxerunt: alii ante eos Romani Pontifices *Indulgentias* hujusmodi largiti sunt, Nicolaus V. ad ædificandam Ecclesiam S. Petri Urbis Xantonensis in Gallia, Sixtus IV. aliique tum ad hæreticos exterminandos, tum ad impetus Turcarum propulsandos, referente Raynaldo ad an. 1451. §. 9. & ad an. 1476. §. 6. Nulla tamen fuit de harum *Indulgentiarum* concessione querela, *Lutherus* omnium primus nodum quæsit in scirpo, & ex re sanctissima occasionem obtrectandi, homo ad id naturâ comparatus, arripuit.

(4) Andreas Maurocenus initio ipso libri primi *Historiarum Venetarum*.

(5) Petrus Bembus lib. 10. *Historiæ Rerum Venetarum* pag. 260.

Conc.
Oecum.
XVII.

(6) Concilium anno 1512. inchoatum, anno 1517. *sessionibus* duodecim absolutum est. Interfuerunt Episcopi *sessioni* quidem primæ quatuor & nonaginta, in quibus Cardinales quindecim, & Patriarchæ Alexandrinus & Antiochenus. Crevit postea Episcoporum & Cardinalium numerus, ut centum & quatuordecim

decim Episcopi Concilio huic interfuisse dicantur, præter Doctores, & Cœnobiarchas. Adfuere etiam Oratores omnium ferè Principum Christianorum, ipsius Ludovici XII. Regis Gallorum, qui Cæsaris exemplum secutus, Pisano Conventiculo favere jam desierat. Præfuit Julius II. usque ad *sessionem* quartam, quâ finitâ cum in morbum incidisset, quintæ præfuit Raphael Riarius Cardinalis Episcopus Ostiensis, ac septem reliquis Leo X. in locum Julii demortui substitutus. Est autem hæc summa Concilii. Acta Pisani Conventiculi rescissa; Pœnæ Cardinalibus Schismaticis, cæterisque ejusdem conventus auctoribus inflictæ. Simoniaca Pontificis electio irrita declarata. Damnati, qui assererent, intelligentem animam esse mortalem, aut unicam in omnibus hominibus. Decreti Legati ad Principes, qui eos reducerent in concordiam. Statutum, quemadmodum est apud Labbeum tom. 14. Conc. pag. 223. ut Cardinalium *domus, familia, mensa, supellæque* ejusmodi sint, ut *modestæ & frugalitatis speculum* dici mereantur. Cautum pariter, *ne partialitatem suscipiant aliquam, neque Principum, aut communitatum, vel quorumcunque aliorum contra quemquam, nisi quantum justitia & æquitas postulat, eorumque dignitas & conditio requirit, & promotores aut defensores fiant.* Pœnæ constituta in Clericos & Laicos blasphemix & nefar-

sii criminis reos. *Montes Pietatis* approbati confirmatique, confixis anathemate, qui illorum usum damnare, deque usure vitio insimulare auderent. Latæ leges & concionatoribus sacris servandæ, castigatæque eorum vitia. *Pragmatica Sanctio* adrogata, & in locum ejus substitutum *Concordatum Gallicum* initum Bononiæ inter Leonem X. & Franciscum I. In constitutione Leonis, quâ Concilio approbante damnatur *Pragmatica Sanctio*, apud Labbeum loc. cit. pag. 317. legitur, *Solum Romanum Pontificem pro tempore existentem, tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum plenum jus & potestatem haberi.*

Porro *Sanctio Pragmatica* seu *Carolina* nihil est aliud, quàm celebris illa constitutio in Concilio Bituricensi sub Carolo VII. Gallorum Rege anno 1438. ex decretis sere Pseudosynodi Basileensis conflata, inque tres & viginti *Titulos* divisa. Præponit auctoritatem Consilii auctoritati Pontificis. Electiones Episcoporum, quas sibi Pontifices reservarant, Canonicorum Collegiis restituit. *Expectativis præterea gratis*, ait Gaguinus lib. 10. de Gestis Regum Francorum pag. 226. locum esse non sinit. *Beneficia viro eorum rectore nemini reservari* permittit, aliâque statuit injuriola in *Sedem Apostolicam*. Itaque Romani Pontificis.

fices regiam constitutionem, ut ait idem Gaguinus pag. 228. non secus ac perniciosam hæresim execrati, egerunt cum Regibus Galliæ, ut abrogaretur, certatimque super ea re per annos amplius septuaginta. Anno demum 1516. per Concordatum inter Leonem X. & Franciscum I. quod modò nominavi, controversia sedata est, iterumque Electiones Collegiis Canonicorum abrogatæ, nominatione Episcoporum delatâ Regi, confirmatione Pontifici. Pragmaticæ statuta cætera partim abolita, partim omiſsa, partim correctæ, partim approbata, ut est apud Petrum de Marca lib. 6. De Concordia cap. 9. §. 13. & Dupinum in Nova Bibliotheca Auctor. Ecclesiasticor. tom. 13. cap. 1. §. 8. pag. 22.

(7) Labem, quam hujus Pontificatui imponunt aliqui propter bella, quæ magno animi ardore suscepit, ursitque præsentiam suâ, absterget Bellarminus De potestate sum. Pont. in rebus temporalibus adversus Barclajum cap. 11. *Admonitos Lectores esse volo, Romanos Pontifices, qui simul etiam Principes sunt temporales non contemnendi Imperii, non minùs ex officio obligari ad ea conservanda, quæ Sedis Apostolicæ sive Ecclesiæ Romanæ sunt, quàm Principes cæteros. Quare quemadmodum Reges & Principes supremi cæteri pro defensione Regnorum suorum sive ditionum aliarum bella gerere possunt & debent, &*

si ad ea defendenda confederatione cum aliis Principibus opus habent, jure possunt cum sociis Principibus fœdus inire, & conjunctis viribus hostem propulsare quando justam belli gerendi causam habent: sic etiam Romani Pontifices, quia Principes supremi sunt, omni jure possunt & debent populos sibi creditos armis protegere, & si res ita postulet, adversus hostes bella gerere, nec non ad auxilium, vel belli societatem Principes alios evocare.

Neque primus fuit Julius II. qui pro recuperandis Ecclesiis Romanæ provinciis bella gessit, vel cum magnis Principibus fœdus percussit. Nam Pius II. multo antea exercitum armatum habuit, & bella cum hostibus cum laude gessit, ut Nauclerus & Platina referunt, & ante Pium II. tempora Innocentius VI. vir prudentis & vite innocentia clarus, per Legatum suum Albernotium Cardinalem Ecclesiasticam ditionem à tyrannis diversis occupatam felicissimè armis recuperavit, ut scribunt iidem Nauclerus & Platina, multique alii Historici. Clemens IV. qui Innocentium VI. multis annis præcessit, & Pontifex sanctus est habitus, Carolum Andegavensem Ducem, S. Ludovici Regis Francorum fratrem à Galliis evocavit, ut

Man-

Manfredum tyrannum è Regno Neapolitano, quod est Ecclesiæ Romanæ feudum, armis expelleret, ipsumque Carolum Regem instituit, imposita quadraginta millia nummorum aureorum pensione quotannis solvenda in recognitionem feudi: testes sunt auctores iidem, & alii, quos ipsi citant.

Sed ante hæc tempora Leo IX. Pontifex non solum vitæ probitate, sed etiam divinis miraculis clarus, atque adeo in Sanctorum numerum relatus, adversus Normannos pro Beneventana Civitate recuperanda præsens ipse in exercitu armis decertavit, ut Hermannus Contractus in Chronico, & Leo Ostiensis in Histor. Casinensi lib. 2. cap. 88. testes sunt. Ubi illud memorabile accidit, quòd cum Pontifex à Normannis victus & captus fuisset, eà submissione & reverentiâ victores erga victum usi sunt; ut Pontifex victus & captus victoribus imperare ac dominari videretur.

Porro Leo IV. Pontifex plus ducentis annis Leone IX. antiquior, vir sanctissimus & miraculis clarus, teste Anastasio in ejus vita, exercitum duxit adversus Saracenos, qui ad Ostia Fiberina cum ingenti classe appulsi, Romanam Urbem capere & spoliare cupiebant: & Oratione

præmissâ ad Deum, & exercitu Aposto-
lica benedictione munito, memorabilem vi-
ctoriam reportavit. Omitto confederatio-
nem Zachariæ, Stephani II. Hadriani,
Leonis III. aliorumque Pontificum cum
Regibus Francorum pro recuperatione, &
defensione provinciarum & civitatum, quæ
ad Romanam Ecclesiam pertinebant, ad-
versus Longobardos & Græcos. Omitto
etiam fortissimos Machabæos, qui & sum-
mi Sacerdotes & Principes erant, & pro
patriæ defensione gravissima bella gesserunt.
Omitto denique Mosem Pontificem &
Principem sapientissimum, qui adæcens
Amorrhæos aliòsque populi sui perturbato-
res armis decertare non dubitavit.

Hos igitur clarissimos sacrosque viros
Julius II. imitatus, eorumque virtutem
& diligentiam æmulatus, partim armis
propriis, partim auxilio fœderatorum Re-
gum Ecclesiasticam ditionem ferè totam
amissam magno labore recuperavit. Quod
factum qui reprehendere voluerit, oportet
etiam, ut industriam & virtutem san-
ctorum Pontificum, addo etiam Macha-
bæorum, & ipsius Moysis virtutem bel-
licam reprehendat.